

2. KARÁCSONY – MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA

(Mt 2,13–15)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

GOPPELT, L., Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992.

SCHWEIZER, E., Das Evangelium nach Matthäus, Göttingen, 1986.

TÖRÖK, I., Dogmatika, Amsterdam, 1985.

VARGA, ZS., Máté evangéliumának magyarázata, JK, Budapest, 1995.)

Azok az események, melyek Jézus első földi óráiban következtek be, egyrészt előre utalnak a rá váró nehézségekre, másrészt megmutatják azt is, hogy az engedelmességet minden nehézség ellenére Isten gondviselése övezi.

A menekülés

Mária és József mögött egy nagyon eseménydús nap állt menekülésük előtt. Semmi nem utalt arra, hogy veszélyben volnának. Mégis, már Jézus születésének éjszakán indulniuk kellett tovább Isten utasítására, pedig a menekülés ellen szólt több tényező is:

- Mária és József kimerültek: Akkor született meg Jézus. Mária és József is szinte még gyermekek. Egy fárasztó út áll mögöttük. Fizikailag és lelkileg is megpróbáltak voltak.
- Egy újszülöttel az utazás nagyon veszélyes lehet.
- Semmi nem utalt a veszélyre. Égi jelek nyomán látogatók jöttek imádni a gyermeket. Ez sokkal inkább utalt arra, hogy biztonságban vannak, mint arra, hogy az életüket veszély fenyegetné.
- Idegen helyre, sőt külföldre menni az otthon helyett, nem tűnik logikusnak. Egy ismeretlen hely mindig több veszélyt jelent, mint az ismert, ahol addig minden békében és nyugalomban történt.
- Éjszaka menekülni különösen is veszélyes, mert rossz szándékú emberektől, vadállatoktól, az út viszontagságaitól is félni kell.

Mindezek ellenére József és Mária engedelmeskedett. Jézus egész születéstörténetét meghatározza József és Mária engedelmsége.

Engedelmség

A menekülés mellett egyetlen érv szólt: Isten szava. József az álomban elhangzó üzenetre azonnali engedelmséggel válaszolt. Nem is olvashatjuk az evangéliumban, hogy mit gondolt vagy mit mondott. Csak azt, hogy késlekedés nélkül cselekedett. Pontosan azt tette, amit Isten kért. A menekülés ténye rámutat arra, amit a Filippi levél megüresítésnek nevez (Fil 2). Isten Fia felvette az emberi test öltözetét, és születésétől kezdve ki volt téve veszélyeknek, amelyekkel Isten oltalmában, az alatt küzdött meg.

Isten gondoskodása

Az evangélium nagyon szűkszavúan írja le a menekülés időszakát. József számára az engedelmségben nehézséget jelenthetett az, hogy Isten csak a következő lépést mutatta meg. Nem mondta meg, hogy meddig kell majd ott lenniük. Isten gondoskodott arról, hogy legyen a

családnak aranya, ami kitart addig, amíg a közvetlen életveszély el nem múlik. Az engedelmes ember bízhat az Isten gondoskodó kegyelmében.

Egyiptom a Bibliában sokszor a menedék helye volt.

Ábrahám Sárával menekült Egyiptomba egy éhínség elől. (1Móz 12,10kk.) Egyiptomi feljegyzések szerint nomád törzsek gyakran találtak ideiglenes menedéket a gazdag országban. Ugyanezen okból jutott el Jákób is ide a családjával. (1Móz 45,16kk.)

Jézus és családja számára Egyiptom szintén a menedék helye lett, az életben maradás helye.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A karácsony ünnepét ebben az évben a gondoskodás, gondviselés hívószavak mentén járjuk körül. A gyermekek az ajándékozásban megélik a gondoskodást, a szülői házban együtt töltött ünnepben a biztonságot.

József gondot viselt a kis Jézusra azzal, hogy engedelmeskedett Istennek. Az engedelmisség együtt jár a gondviseléssel. Ha tudunk engedelmeskedni azoknak, akik szeretnek, biztonságban tudhatjuk magunkat.

A negyedikes gyermek bár már sok mindenben önálló, még megéli a rászorultságot, a biztonság utáni vágyát. Az önállósodását és az engedelmisségét a lecke üzenete során összekapcsolhatjuk a biztonság témájával.

A tankönyvben található rajzok lehetőséget adnak egy, az új történettől független, karácsonyt előkészítő ünnepi óra megtartására is. Itt dolgozzuk fel a Feladattár feladatait, és a találkozások kapcsán beszélgetünk a karácsonyról.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none"> Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.	<ul style="list-style-type: none"> Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT - GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten Fia életét József engedelmissége révén őrizte meg.

Kognitív cél: Az Egyiptomba menekülés történetén keresztül az engedelmisség és a gondviselés kapcsolatának megismerése.

Affektív cél: Az engedelmisség és a gondviseléssel járó érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: Olyan élethelyzetek felidézése és összegyűjtése, amikor engedelmeskedtünk Istennek és megtapasztaltuk gondviselését.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Védelem – Gondoskodás. Belső képeket kialakító asszociációs játék. A játék kérdése: Mit mi véd? Valaki megnevez valami védelemre szoruló, és közben gondol arra, ami/aki védi (pl. csibe-tyúk,	Megjegyzés: Játszhatjuk úgy is, hogy előre készítünk összepárosítandó kártyákat (akár rajzolhatjuk is őket).

	<p>katona-vár, magzat-anyaméh, hangya-hangyaboly, pénz-széf, stb.) Az osztály feladata, hogy megpróbálja kitalálni a védelmezőt. Akinek leghamarabb sikerült, az mondhatja/gondolhatja a következőt.</p> <p>Átvezetés: Józsefnek nemcsak Jézus születése előtt, hanem Jézus születése után is megjelent az angyal, hogy átadja Isten üzentét. Mert a megszületett kis Jézusnak védelemre volt szüksége.</p>	<p>Kiosztjuk lefordítva, egyszerre helyezi mindenki a homlokára, hogy csak a többiek lássák, ő ne. A feladat, hogy egymásnak segítsenek megtalálni a párjukat.</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Történetmondás – Menekülés Egyiptomba Vigyünk be egy kincses dobozt, ami a bölcsekkel utazhatott el egészen Betlehemig, amiben aztán a megszületett királynak az ajándékot (az aranyat, vagy a mirhát) hozhatták! Ez a doboz Heródes palotáját is megjárta, de Egyiptomba is elkerül a szent párral. Így ennek a tárgynak a szemszögéből meséljük el a történetet! Történetmondás vázlata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bölcsekkel elindul messzi-messzi földről • Heródes palotájában • Betlehemben • Azon a reggelen, amikor József felébreszti a családját, hogy indulniuk kell • A vándorlás alatt, amikor József visszaemlékszik névrokonára, aki ugyancsak megjárta Egyiptomot. <p>Aranymondás tanítása, elmélyítése munkafüzetben munkáltatással: A doboz földi kincset rejtett, József családja égi kincset. Bennünk is kincsek, amelyekre vigyázni kell.</p> <p>Ajándékdoboz – kincsesdoboz készítése. Készítsünk az alábbi linkek segítségével ajándékdobozt, kincsesdobozt, amit akár</p>	<p>TK 2. Karácsony lecke (63. o.)</p> <p>Javaslat: Meséljük úgy a történetet, hogy nem mondjuk ki Egyiptom nevét, csak utalunk rá a párhuzamosságok és tudnivalók alapján (Izrael népe rabszolga itt, József története, Nílus, piramis...)! A gyermekek feladata, hogy figyeljék a történetmondást, és amikor rájönnek a megoldásra, tegyék fel a kezüket ezzel jelezve a gyorsaságukat, de ne árulják el, csak a végén, hogy mire gondoltak!</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 2. Karácsony 3. (85. o.) MFEI 2. Karácsony 3. (108. o.)</p> <p>MFGY 2. Karácsony 4. (86. o.) MFEI 2. Karácsony 4. (109. o.)</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 2. Karácsony 4. (86. o.)</p>

	karácsonyi ajándékozásra is használhatnak a gyermekek. https://hu.pinterest.com/pin/301248662555593663/ https://hu.pinterest.com/pin/315392780136833594/ Letöltés: 2016. július 21. Írjuk fel rá az aranymondást!	MFEI 2. Karácsony 4. (109. o.)
Aranymondások	„A ránk bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szentlélek által.” (2Tim 1,14)	
Énekjavaslat (alternatívák)	5. Nékünk születék (TK 76. o.) RÉ: 303. dics. 1–2. 6. verse – Jöjj, népek Meváltója 63. Csillagfényes éjszakán DU: 43. Magnificat – Mária hálaéneke (+BS) 109. Az ég és a föld 117. Karácsony ünnepén (Húsvét szent ünnepén)-kánon JJ: 105. Dicsérik ajkaim az én Uramat	
Házi feladat	MFGY 2. Karácsony 2. (85. o.) MFEI 2. Karácsony 2. (108. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 64-65. oldalak

A képen látható:

- Rajzok: Mária és József, pásztorok, Jézus és egy bárány, a napkeleti bölcsek, Jézus a templomban
- Rajz: háttérben térkép, előtérben Mária és József menekülése Egyiptomba

A szöveg:

- Olvasmány: Menekülés Egyiptomba

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Kiket látsz a bal felső képen? Meséljétek el a történetüket, milyen volt az adventjük?
- A középső képen mit látsz? Milyen körülmények között született?

- A jobb felső képen kiket látsz? Milyen az öltözkük? Miért van kampós bot a kezükben? Mi a foglalkozásuk? Milyen állatot látsz a képen? A többi állat hol lehet? Hová tartanak? Miért? Honnan tudják, hogy hova kell menniük?
- A bal alsó képen kiket látsz? Kik voltak ők? Miért jöttek? Honnan tudták merre kell menniük?
- A jobb alsó képről mi jut eszedbe? Hol játszódik ez a jelenet? Kiket látsz a képen? Miért vannak ott?

A szöveg:

- Hol született Jézus? Miért ott?
- Miért mondják azt, hogy Jézus Király?
- Mit jelent az, hogy „... az uralom az ő vállán nyugszik.”?
- Ki volt Heródes? Miért kerestette az újszülött Jézust? Honnan tudta meg, hogy megszületett a Király?
- Mit tett József és Mária? Miért? Honnan tudták, hogy menekülniük kell Heródes elől?
- Hova kellett menniük?
- Tudjátok-e mi történt ezután?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szentlélek által.”

- Pál apostol kit bízott meg ezzel a feladattal? Ki az igazi megbízó?
- Mik azok a kincsek, amiket Isten rátok bízott? Soroljátok fel!
- Ki az, aki segít ennek a kincsnek a megőrzésében?
- Szerintetek mi a legnagyobb kincs, amit őrizni kell a Szentlélek által?

1. Találkozások Jézus körül. Egy képzeletbeli vacsoraasztalnál mindazok összegyűltek, akik találkoztak a megszületett égi királlyal. Arról mesélnék, hogyan történt ez a találkozás. Osszuk ki cetlikén a szereplőket: József, Mária, pásztor, bölcs, Anna, Simeon, bárány! Mindenki E/1. személyben, az adott szereplő bőrébe bújva elmeséli a történetét. A szerepbe helyezkedést segíthetjük kendőkkel, mint a bibliodramában, és azáltal, hogy valóban körbe ülünk egy asztal. Vezessük a beszélgetést kérdésekkel! Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 2. Karácsony 2.; MFEI 2. Karácsony 2.

2. Találkozások az ünnepi időben. Képzeld el a karácsonyi asztalt! Kikkel ülsz egy körben? Kikkel ünnepled Jézus születését? Javaslat: kioszthatunk egy-egy lapot téglalap (asztal felülnézetből) rajzzal. A tanulók rajzoljanak annyi kört köré, ahányan ülnek majd a legnépesebb karácsonyi találkozón! Írják bele a neveket a körökbe! Az asztalra rajzoljanak olyan szimbólumot, amely kifejezi, hogy ez a karácsonyi ünnepi asztal!

3. Utánam – vissza. Helyfoglalós fogócska játék. Beltérben is játszhatjuk, ha van rá egy kis hely. Körbeállnak a tanulók. Egy tanuló a körön kívül órajárásának megfelelően halad körbe. Közben valakinek megérinti a hátát vagy a vállát. Ad egy vezényszót: 'Utánam!' vagy 'Vissza!' Akit megérintett és a két szomszédja a vezényszónak megfelelően vagy a körön kívül lévő után, vagy a másik irányba elkezd megkerülni a kört. Az első három, aki körbeér és beáll az üres helyekre, az biztonságban van, aki lemarad, az lesz a fogó.

Az egyiptomi menekülés szemléltetésére játszhatjuk.

4. Ha én apa leszek... Az én férjem... József pozitív példa lehet az apaságban. Mindenféle módon védelmezte gyermekét. Gyűjtsük össze a csoportban, ki milyen apa lenne, ki milyen apát szeretne gyermekének!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat:

Názáret – 1. – Mária és József – pl. születés útja
Betlehemi pusztá – 2. – pásztorok – pl. angyalok útja
Napkelet 4. – bölcsek – pl. a csillag útja
Jeruzsálem – 2. – Heródes katonái – pl. a féltékenység útja

2. feladat:

Sorrend: József maga mellé veszi Máriát – József és Mária elindulnak Betlehembe – József helyet keres – Jézus bemutatása a templomban – Menekülés Egyiptomba

4. feladat:

Balról jobbra az egyes sorokban:
SZERETET; ÖRÖM, BÉKESÉG
TÜRELEM, SZÍVESSÉG; JÓSÁG
HŰSÉG, SZELÍDSÉG, ÖNMEGTARTÓZTATÁS